

OBSAH

PREDSLOV k 2. vydaniu	5
PREDSLOV k 3. Vydaniu	9
ÚVOD	13
Konceptia tvorivo–humanistickej výchovy ako základné východisko nového poňatia výchovy (THV systém)	14
Vzťah THV systému k špeciálnej pedagogike a špeciálnemu školstvu	18
Pojem výchovy	21
Pojem metódy, programu	22
Prehľad delenia metód výchovy	23
Model rozvoja psychických funkcií a procesov osobnosti v systéme THV	24
1 STRATÉGIE KOGNITIVIZÁCIE OSOBNOSTI	29
1.1 Zlepšenie myslenia a riešenia problémov pomocou algoritmov a heuristiky	29
1.2 Metódy rozvíjania kognitívnych funkcií	32
1.3 Metóda tezaurov	32
1.4 Metakognitívne zručnosti	33
1.5 Práca s informačnými fondami	34
1.6 Metódy persuázie	35
1.7 Taxonómie kognitívnych funkcií	42
2 STRATÉGIE EMOCIONALIZÁCIE OSOBNOSTI	53
2.1 Afektívne taxonómie	55
2.2 Rogersovský prístup k emocionalizácii	58
2.3 Výchovné štýly ako stratégie výchovy	64
2.4 Iné prístupy k citovej výchove	69
3 STRATÉGIE MOTIVÁCIE OSOBNOSTI	76
3.1 Aktivizácia a motivácia pomocou úloh	84
3.1.1 Rozvoj motivácie pomocou komplexného rozvoj a poznávacích funkcií	84
3.1.2 Motivujme a aktivujme čo najviac žiakov na optimálny čas vyučovania alebo výchovy	84
3.1.3 Náročnosť úloh a výchova kapacity pre úlohy	85
3.1.4 Kolatívnosť úloh	87

3.2	Motivovanie pomocou hodnotenia	88
3.2.1	Vytvorte príležitosť, aby ste mohli každé dieťa pochváliť ...	88
3.2.2	Hodnotte najmä významné veci	88
3.2.3	Viac odmeňujeme ako kritizujeme!	89
3.3	Metóda kauzálnych atribúcií	92
3.4	Metóda vzťahových rámcov	94
3.5	Motivácia pomocou aktivizujúcich metód a stratégií výchovy a vyučovania	96
3.6	Motivácia na základe sekvenčných analýz	97
3.7	Motivovanie pomocou rozvíjania ašpirácií	98
3.8	Metódy posilňovania správania	99
	A. Princípy a metódy posilňovania existujúceho správania	99
	B. Metódy a princípy na vytvorenie nového správania	100
	C. Metódy na udržanie nového správania	101
	D. Metódy na zastavenie nevhodného správania	102
	E. Metódy modifikácie emociálneho správania	103
3.9	Výcvikové motivačné programy	104
3.9.1	Program McClellanda a Atkinsona – Harvardský program	104
3.9.2	Program rozvoja motivácie R. de Charmsa – Washingtonský prístup	109
3.9.3	Iné programy rozvíjania motivácie	112
4	STRATÉGIE SOCIALIZÁCIE – prosociálna výchova	115
4.1	Tvorba efektívnej výchovnej skupiny	117
4.2	Metódy zmien postojov	121
4.3	Situačné a inscenačné metódy výchovy	125
4.4	Metódy exemplifikácie	129
4.5	Metódy výcviku asertívneho správania	133
4.6	Transakčná analýza	139
4.7	Sociálno–psychologické výcviky	143
4.8	Metódy výchovnej komunikácie	148
4.9	Klíma v skupine a metódy jej zmeny	159
5	STRATÉGIE AXIOLOGIZÁCIE OSOBNOSTI	165
5.1	Teoretické východiská C. Rogersa	165
5.2	Axiologizácia a pedagogika	172
5.3	Axiologizácia a autoregulácia	177
5.4	Metódy axiologizácie	184
	Metóda „žalujem – obhajujem – súdim“ (ŽOS)	190
	Metóda konštruktívnej hádky	192
5.5	Výchova k ľudským právam, právam dieťaťa	195

6 STRATÉGIA KREATIVIZÁCIE OSOBNOSTI	
– výchova k tvorivosti	199
6.1 Teoretické východiská	199
6.2 Metódy motivovania k tvorivosti	202
6.3 Taxonómia tvorivých úloh podľa R.D. Gehlbacha	203
6.4 Metódy rozvíjania tvorivosti	205
6.5 Heuristická metóda G. Polyu	207
6.6 Metóda brainstormingu Alexa F. Osborna	208
6.7 Synektika W.J.J. Gordona ako metóda tvorivého riešenia problémov	213
6.8 Heuristická metóda – Matrice explorácie	214
6.9 Heuristika IDEALS G. Nadlera	216
6.10 INVENTIKA – heuristická metóda Fustierovcov	217
6.11 Metódy na odstraňovanie alebo minimalizáciu bariér tvorivosti	221
7 OSOBNOSŤ TVORIVÉHO VYCHOVÁVATEĽA	
– UČITEĽA A METÓDY CELOŽIVOTNÉHO	
SEBAROZVÍJANIA, SEBAUTVÁRANIA	225
 ZÁVER	 231
LITERATÚRA	233
MENNÝ REGISTER	239